

יום חמישי בשעה 18.15 ביהכ"נ 'אהבת אחים'
שיעור פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)

שבת קודש 17.00 - שיעור 18.00 - מנחה
בית הכנסת 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה

ברוכים הבאים פה ה'!

מתוק מדבש

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א

פנימי הכנסת 'בית יוסף' ו'אהבת אחים' הפצת אולגה

ניתן לצפות ולשמע את שיעורי הרב באתר 'קול הלשון' ובטלפון 073-2951228

כניסת השבת - 18.57
יציאת השבת - 20.08
רבנו תם (נר דקות זמנית) - 20.40
(אופק חדירה)

שנה 12 - גיליון 474
פרשת בהר בחוקותי
תשפ"ו

ובעניין זה מסופר (בנתיבות אבות' הובא ב'דרשו') כי בעיר ורשה התגורר רבי ברוך מרדכי צ'רני ז"ל (חסיד סלונים) הוא היה איש אמיד, בעל חסד ומכניס אורחים גדול, והעניינים התנהגו בביתו כביתם שלהם. העיד עליו הגאון רבי שבתי יגל זצ"ל: 'כאשר ר' ברוך מרדכי נח בביתו על הספה, אין זאת אומרת ששכב על מיטתו, אלא שבמקרה הצליח לתפוס מקום לפני שאורח אחר הקדימו'...

באחת הפעמים התארח אצלו יהודי במשך חודש שלם, ללא שידע אפילו מיהו בעל הבית. יום אחד התיישב האורח ליד ר' ברוך מרדכי וכיוון שלא הכירו ביקש להתייעץ עמו בדבר מה: 'שמתי לב' אמר לו 'שכמוני כמך, גם אתה נמצא כאן בבית כבר תקופה לא קצרה, ומן הסתם בקי אתה בהליכות הבית... ובכן, לא נעים לי מבעל הבית. אני נמצא כאן כבר חודש ימים, האם לא נראה לך שזה זמן רב מדי? האם הוא יביט על כך בעין יפה? האם יש טעם להישאר כאן עוד תקופה?'

'למה לא?' ענה ר' ברוך מרדכי 'הנה תראה, גם אני נמצא כאן כבר הרבה מאוד זמן, ואף אחד לא אומר לי דבר'... ויתכן, כי בשל כך נאמר 'וחי עמך' ללמדנו שגם לאחר שקיימת את מצוות 'והחזקת בו' תעשה זאת באופן שהוא ימשיך 'לחיות עמך' ללא בושה. ולכן מביא המדרש את הפסוק 'אשרי משכיל אל דל'.

ופניין צדיקים מילתא דגדולתא

יהודי האיש לחנות תאונות וביקש תאונה de צדיק.
האוכר נכנס לחסון והוציא לו מסכת מהודרת גדולה
אבל ללא תאונה בתוכה, הקונה מסתכל בתמיהה
ואלו de 'המסכת יפה מאוד אבל איפה הצדיק?' אונה
לו האוכר 'זה היה צדיק נסתר'...

כי לי בני ישראל עבדים (כה, נה')

אומר ה'אוהב ישראל' מאפטא זיע"א (ד"ת לפ"ש): הפסוק צועק ואומר 'כי לי בני ישראל עבדים' כל יהודי הוא עבד של הקב"ה ולא יכול להיות עבד של אף אדם בעולם. הרב פנר שליט"א סיפר באחד הקורסים לנהיגה מונעת נערך בסיום הקורס 'מבחן אמריקאי' שבו צריך לבחור תשובה אחת מבין ארבע. והנה בתחילת המבחן הבוחן אומר 'אתם מתפללים איך אפשרנו לכם לשבת זה לצד זה כי הרי אפשר להעתיק? ובכן תדעו שכל אחד קיבל מבחן אחר שונה משל חברו ולכן אין טעם להעתיק'. וכך גם אנחנו, כל אחד מאתנו נברא כדי לעמוד במבחנים שהם שלו בלבד - חזקו ואמצו!!! **מתוק מדבש!**

*****

אם בחוקותי תלכו... ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה (כו, ג'ד')

אומר הסבא מסלבודקא זיע"א (מדשן ביתך): כשם שעל פי

ידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר (כה, א')

רש"י שואל: 'מה עניין שמיטה אצל הר סיני?' בעל העבודת ישראל הביא תשובה נפלאה: תכלית מעמד הר סיני הייתה התגלות הקב"ה לעם ישראל כדי שידעו שהוא הבורא והוא המנהיג של העולם כולו. וזה הטעם של מצוות השמיטה, שהאדם ידע כי הארץ היא של הקב"ה ויראה את אמונתו בו. וזאת ע"י השביתה בשנה השביעית ממלאכת האדמה. **מתוק מדבש!**

*****

כי גרים ותושבים אתם עמדי... ובכל ארץ אחוזתכם גאולה

תתנו לארץ... כי ימוך אחיך... והחזקת בו (כה, כג') מקשה האלשיך הקדוש זיע"א: בכל הפסוקים הראשונים התורה מדברת בלשון רבים 'גרים ותושבים אתם' וגאולה תתנו לארץ' ומדוע בפסוק כה' נאמר בלשון יחיד 'והחזקת בו'?

והוא מתרץ נפלא: כאשר בא אליך אחיך העני אל תשלח אותו לאחרים שיעזרו לו אלא תחשוב שאתה האדם היחידי בעולם ותפתח ידך לעזרתו. וזה שאמר הבעל שם טוב זיע"א: ידוע כי כל דבר של איסור יש לו היתר כנגדו, כגון בשר חזיר יש מוח של שיבוטא, בשר וחלב וכנגדו כחל (עטיני בהמה) וכו'... ומה יש כנגד איסור הכפירה האם יש כפירה מותרת? התשובה היא כן, כשבא אליך עני אל תגיד לו ה' יעזור אלא כאן תהיה כופר ותגיד 'אני אעזור לך'. **מתוק מדבש!**

*****

ואיש כי לא יהיה לו גואל... ומצא כדי גאולתו (כו, כו')

מהי הגדרת הביטחון בה? אומר רבנו בחיי זיע"א: 'מנוחת נפש הבוטח, ושיהיה לבו סמוך ובטוח על מי שבטח עליו שיעשה הטוב והנכון לו'

וככל שהאדם נשען ובוטח בה' בלבד ולא על בשר ודם הוא יוושע ויגאל מייסוריו ומצרותיו.

לפי זה דורש רבנו בחיי: 'איש כי לא יהיה לו גואל' אדם שלא סומך על בשר ודם שיגאל אותו מצרותיו אלא אך ורק על הקב"ה, אז 'והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו' הוא יזכה שהקב"ה יגאל אותו מדאגותיו... **מתוק מדבש!**

*****

וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך (כה, לה')

מובא במדרש רבה: זה שאומר הכתוב 'אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטוהו'... מה הקשר?

מסביר הפאר יעקב: מדוע השתמש דוד במילה 'משכיל' אל דל' היה לו לומר 'אשרי נותן לדל'.

והסביר הרב: כאשר מקיימים את מצות הצדקה עם העני צריך להשתמש ב'שכל' כיצד לתת לו בצורה שלא תגרום לו בושה. לדוגמא: 'הכסף הזה הוא לא ממני' 'אני רק שליח וכי"ב. ולכן נאמר 'אשרי משכיל אל דל'.

חוקי הטבע 'ונתתי גשמיכם בעתם' גורם ל'ונתנה הארץ יבולה' כך מובטחים אתם כחוק טבע, ש'אם בחוקותי תלכו' - שתהיו עמלים בתורה אז 'ונתתי גשמיכם בעתם'.

*****

אם בחוקותי תלכו (כו', ג')

רש"י: שתהיו עמלים בתורה

מדוע ביהדות עמל התורה הוא העיקר?

הרב אליהו דיסקין שליט"א הביא הסבר נפלא: סטודנט באוניברסיטה שלומד רפואה, כימיה, פיזיקה או משפטים ויבוא אליו המלאך גבריאל (שלימד את יוסף שבעים לשון בלילה אחד) ויציע לו שבמקום ללמוד שבע שנים, הוא ילמד אותו בלילה אחד את כל החומר, הסטודנט יהיה מוכן לשלם לו על כך (והיום זה אפילו בלי תשלום – יש כאלה שמוציאים תארים עם בינה מלאכותית – צ'אט ג'יפטי וכי"ב).

אבל אם יבוא אליהו הנביא לבחור ישיבה, ויציע לו: אתה ישן בלילה, אתה קם ואתה יודע את כל התורה בבלי, ירושלמי, ספרא, ספרי, מכילתא, תוספתא, זוהר, רמב"ם, טור, בית יוסף, הכל אתה יודע. זה לא שווה שקל!!! אתם יודעים למה? כי את כל זה כבר ידעת כשהיית תינוק, כשהיית עובר. אז בשביל מה יצאת לעולם?

וזה שאומר הפסוק (איוב ה', ז) 'אדם לעמל יולד' אצל הסטודנט התכלית היא לדעת את החומר, אבל בתורה התכלית היא העמל. אצל כל החכמות שבעולם העמל הוא רק אמצעי, ואילו התכלית היא לדעת את החומר, רק בתורה העמל הוא התכלית.

מוסיף הרב משל נפלא נוסף: יש אחד שיש לו בעיות עם הלב, לחץ דם, והרופא אומר לו שכל יום הוא צריך לעשות ארבעים דקות הליכה. הוא מתחיל ללכת ופוגש אותו ידיד עם מכונית אמריקאית ממוזגת ואומר לו: מה אתה הולך? בא אני אציע לך טרמפ. הוא אומר לו: אם המטרה שלי הייתה להגיע למקום פלוני אז יש לי תועלת בטרמפ, אבל הרופא אמר לי שאני צריך ללכת ארבעים דקות, מה יעזור הטרמפ?

וזה ההבדל בין הסטודנט ללומד התורה. הסטודנט צריך להגיע לכתובת, לדעת את החכמה, את המקצוע שהוא לומד, לכן הוא מחפש טרמפים. אבל אנחנו, ההליכה עצמה היא התכלית.

ואת זה דרשו חז"ל מהפסוק 'אם בחוקותי תלכו' שההליכה עצמה דהיינו העמל בחוקות התורה היא התכלית, ההליכה היא מטרה ולא אמצעי.

ובענין זה שמעתי ריאיון של עודד הרוש (הידברות) עם ד"ר רועי יוזביץ' שפירט את הסכנות שבבינה המלאכותית שבכל הפרמטרים היא עולה על האדם ולכן היא מהווה סכנה. כי היא פשוט תגרום לניווט המח של האדם רח"ל כי בלי להתאמץ הוא יקבל ממנה הכל.

ואז הוא אמר: היחידים שלא ייפגעו ממנה הם בני התורה! מדוע? כי הם לא ישתמשו בה משום שאת עמל התורה היא לא יכולה לעשות במקומם. *אמת לאמת!*

*****

ואבדתם בגוים (כו', לח')

מדוע יהודים מקפידים על סימנים חיצוניים כמו פאות,

כיפה, מזוזה, תפילין, לבוש מיוחד ועוד...? אומר בעל המקדש מרדכי' (מדשן ביתך): עם ישראל בהיותו בגלות נמשל ל'אבידה' כמו שנאמר כאן 'ואבדתם בגוים' ויש הלכה בעניין השבת אבידה שכל זמן שיש באבידה סימן, יש בה חובת השבה לבעלים.

ולכן מקפידים יהודים לשמור מכל משמר על אותן סימנים שמייחדים אותנו, וע"י זה נזכה ל'השבת אבידה'.

ובענין זה להלן סיפור מדהים (עלון השגחה פרטית):

את הסיפור הבא סיפר הגה"צ ר' יחיאל יהושע רבינוביץ שליט"א, רב קהילת 'דרכי יצחק' מאנטוורפן:

בוקר אחד התעורר משנתו ר' בנימין ורטהיימר שליט"א, אברך שעמל בתורה, והבחין לחרדתו כי עינו הימנית פסקה מלפעול. הוא מניח את ידו על העין השמאלית, וחושך מכסה את מרחב הראייה. מאור עינו הימנית אבד לו! זה היה מפחיד ביותר. הוא הלך לרופא, ששלח אותו לצילום. התוצאה הראתה שטף דם הסמוך לעין הימנית. בשביל לטפל צריך לנתח את העין, ר' בנימין פנה לפרופסור, שבחן את הצילום במבט מקצועי. לא היה לו הרבה מה להוסיף, ונקבע לו תור לניתוח.

בינתיים הספיק ר' בנימין ללמוד את המעשה הבא, המובא בגמרא: ארטבון הרומאי, שהיה עשיר גדול ביותר, שלח לרבי הקדוש מרגלית יקרה, וביקשו שישלח לו בחזרה מתנה התואמת בערכה. שלח לו רבי מזוזה. שלח לו ארטבון מסר תמנה: אני נתתי לך מתנה ששווה הון תועפות, ואתה מחזיר לי בקלף שקונים בכמה פרוטות? ענה לו רבי: אתה שלחת לי מתנה שצריך לשמור עליה פן תיגנב או תאבד, אבל אני שלחתי לך מתנה שתשמור עליך גם כשאתה ישן! ארטבון תמה על עניין השמירה, אולם עד מהרה התבררה לו התועלת העצומה שבמזוזה. שד נכנס בביתו היחידה, והיא חלתה במחלה אנושה. בצעד אחרון של ייאוש נזכר ארטבון במתנה ה'פשוטה' שרבי שלח לו. הוא הכניס את המזוזה לחדר החולה, והנה פלא, השד עזב והבת נרפאה.

מכאן המקור לכך (כך כותב הנצי"ב ב'העמק שאלה') שכאשר בא חולי על האדם, יבדוק את מזוזות ביתו. ר' בנימין למד את המעשה והחליט לבדוק את המזוזות, למרות שעברו רק ארבע שנים לקביעתן. הוא נתן את המזוזה לבדיקה ואכן התברר כי לא לשווא חשש: ביום שישי התקשר אליו המגיה ואמר לו כי במילה 'עיניכם' חסרה האות יו"ד! (וכתוב עינכם – דהיינו עין אחת).

מיד, עוד באותו יום שישי, קבע ר' בנימין בפתח חדרו מזוזה חדשה, כשרה ומהודרת, וכבר בשבת קודש ניכר שינוי אדיר. הוא התעורר משנתו וגילה כי עינו הימנית חזרה לראות! ביום שלישי שלאחר מכן הוא הלך לפרופסור, כדי שיבדוק אותו עוד בדיקה אחת לפני הניתוח. ערכו לו צילום נוסף של העין, ולמראה התוצאה הפרופסור ממש יצא מהכלים. בצילום הקודם נראה בבירור כתם מאיים של שטף דם, ואילו הצילום החדש נקי לגמרי. העין הימנית בריאה לחלוטין!

כמה יהודי הוא יחודי? באצות ואצות התורה.

שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוס בן גיזרה ואמי מורתי גיטה בת מנשה ז"ל

מור' חמי עמרם בן רחל ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל

רחל (ישל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להצלת: דקל מלכה - לברכה והצלחה / סוזן בת ימנה - רפו"ש

התורם י.ב. - לברכה והצלחה / יצחק קדמי - לברכה והצלחה